

årgång 20 • nr 1- 2007

nattvakan

Nattvakan

utges av Hudiksvallregionens fågelklubb (HFK).
Tidningen utkommer med två nummer årligen
och erhålles av samtliga medlemmar i HFK.
Årsavgiften för medlemskap är för närvarande
80 kronor och insättes på pg. 88 94 30-5.

Hudiksvallsregionens fågelklubb

är lokalklubb till Gävleborgs Läns Ornitologiska Förening (GLOF). Medlemskap i HFK är dock oberoende av medlemskap i GLOF. HFK:s verksamhetsområde utgörs av Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner.

Lokalklubben har till syfte att samlar och stimulera intresset för fågelfaunan och skyddet av fågelmiljön i Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner. Dessutom skall föreningen verka för att sprida kunskap i fågel frågor genom kursverksamhet och exkursioner. Föreningen skall vara ett forum där medlemmarna inspirerar och informerar varandra. En viktig uppgift för föreningen är att vara drivande i vissa frågor med anknytning till fågelskydd.

Styrelse

Ordförande: Mats Sundkvist, Båtmansvägen 6

824 40 Hudiksvall, Tel. 0650-167 29

Vice ordförande: Kristina Sjöström, Västa 62

824 94 Hudiksvall, Tel. 0650-74 30 87

Sekreterare: Karin Svensson, Blockvägen 16 F

824 34 Hudiksvall, Tel. 0650-175 37

Kassör: Lars-Göran Lindström, Slåttervägen 13

824 40 Hudiksvall, Tel. 0650-141 21

Övrig ledamot: Bo Fagerström, Dalgatan 10

824 42 Hudiksvall, Tel. 0650-59 51 58

Suppleant: Niclas Vallin, Bergevägen 9

820 77 Gnarp, Tel. 0652-141 20

Suppleant: Jonas Lindh, Blockvägen 9

824 34 Hudiksvall, Tel. 0650-159 19

Följ med HFK på exkursion

Hudiksvallsregionens fågelklubb har ett digert utflyktsprogram under alla årstider.

Tryckt av:
S-tryck
Skutskär

Sett i markerna hösten 2006

Mats Axbrink

HÖSTEN BÖRjade UR RARITETSSYNPUNKT med en riktig rivstart då en hanne amerikansk kopparand hittades i Tjärnatjärnen, Bjuråker i augusti, ett av få fynd i Sverige 2006. Arten har ju betraktats som fredlös i EU och massiva utrotningskampanjer har genomförts i bland annat England. Arten hybridiserar med den hotade (europeiska) kopparanden, därav utrotningsivern. Fågeln stannade till slutet av oktober. Amerikanska kopparanden betraktas ju som så kallad parkrymling, och som rymning måste man också betrakta den hanne lazulufink som sågs vid Tosätter, Enånger i augusti. Någon som hört talas om den arten förut? Nej, tänkte väl det! Nåväl, det är en synnerligen vacker finkart som häckar i västra Nordamerika i vanliga fall. **Fortsättning sidan 21**

INNEHÅLL NR 1 - 07

Sett i markerna	
Hösten 2006	3
<i>Mats Axbrink</i>	
Ringmärkningsverksamheten	
2006	4
<i>Kenneth Karelius,</i>	
<i>Lars Göran Lindström</i>	
Fåglar i Jämtlandsfjällen	11
<i>Sigvard Carlsson</i>	
Ringmärkta gråsiskor	
i Hudiksvall	15
<i>Kenneth Karelius,</i>	
<i>Lars Göran Lindström</i>	
Fåglars flyttning	
så trodde man förr	18
<i>Mats Sundkvist</i>	
Nyårsexkursionen	20
<i>Karin Svensson</i>	
Från den första Nattvakan	22
Program	25
<i>Fotopå denna sida. Lazulufink,</i>	
<i>Tosätter, augusti 2006.</i>	
<i>Lars Göran Lindström</i>	
<i>Foto på framsidan. Talgoxe</i>	
<i>Lars Göran Lindström</i>	
<i>Foto på baksidan. Blåmes,</i>	
<i>Refelmansviken april 2006.</i>	
<i>Lars Göran Lindström</i>	

En törnskata har fastnat i nätet. Foto: Lars-Göran Lindström.

Ringmärkningsverksamheten

2006

Kenneth Karelius, Lars Göran Lindström

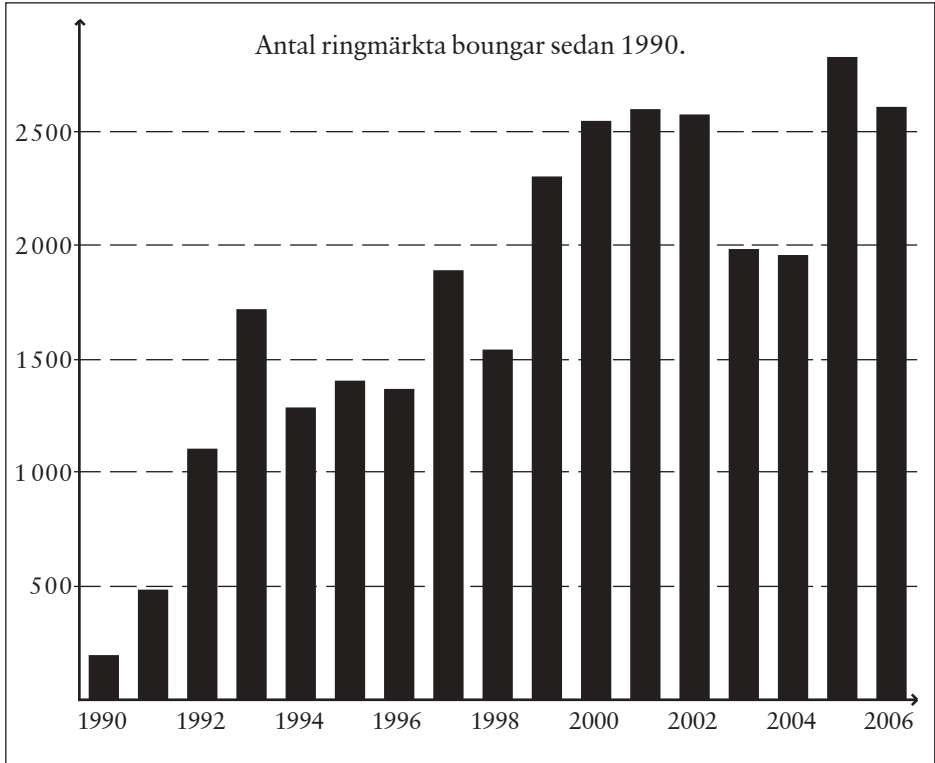
UNDER 2006 MÄRKTES 4386 individer av 74 olika arter. Antalet arter var något färre än tidigare år men totalsumman var klart högre än fjolårets resultat men något under de senaste tio årens snittsiffra, 4563. Antalet ringmärkta boungar blev 2617, betydligt högre än de senaste tio årens medelvärde, 2160, se diagram på nästa sida. Antalet flygga ringmärkta fåglar nästan tredubblades jämfört med fjolårets mycket låga antal.

I motsats till förra året gav årets märkning av ugglor ett mycket dåligt resultat. Ingen

häckning av slaguggla hittades och endast ungar av kattuggla kunde märkas. En pärluggla märktes under hösten.

Tornfalken fortsatte att glädja oss ringmärkare. Precis som i fjol märktes hela 67 ungar. Lite överraskande med tanke på att det var så få ugglehäckningar och att födan, smågnagare, är i stort sett lika för arterna.

Även i år besöktes Gran i början av juli vilket gjorde att antalet märkta silltrutar också i år blev mycket högt, 854. Den övriga märkningen av trutar och tärnor gick också bra

även om inga rekordsummor noterades. Tyvärr kunde ingen skrântärna märkas. Artens fortlevnad som häckfågel i Gävleborgs län hänger på en skör tråd.

Tråkigt var dessutom att inga observationer av skärpiplärka gjordes på öarna norr om Hornslandet. Häckar arten fortfarande i Hälsingland?

Ringmärkningen på Reffelmansviken började i år mycket bättre än den otroligt dåliga säsongen i fjol. Augusti gav ganska hyfsade 408 märkta fåglar. Roliga märkarter var drillsnäppa, härmsångare, hämpling och sparvhök.

För första gången sedan 1991 märktes ingen videsparv. Det verkar som om videsparven, efter att ha ökat fram till mitten av

1990-talet, nu minskar kraftigt över hela utbredningsområdet i Sverige.

Det är nu bara en tidsfråga när vi inte ringmärker någon törnskata. Årets resultat, två märkta, var det sämsta sedan vi startade märkningen på Reffelmansviken 1987.

En art som har däremot har ökat i antal är steglits. Under våren så lade vi ut solrosfrön och kunde då märka flera steglitsar men även under hösten så fångade vi många flera än vi gjort tidigare.

Tack vare det fina vädret under hösten så kunde ringmärkningssäsongen förlängas betydligt jämfört med tidigare år. Gråsiskeflockar drog omkring ända in i december. Summan på Reffelmansviken blev inte så dålig, 1691 märkta fåglar.

Återfynd

Under året inkom 90 återfynd av 14 arter. Som vanligt dominerade trutar, tärnor och skratmmås återfyndsstatistiken.

Fyra afrikafynd av **fisktärna** gjordes, två från Namibia och två från Sydafrika alla fyra avlästa av ringmärkare. De två tärnorna som kontrollerades i Namibia var märkta på Vitörarna, Sörskär och Norra Gunnarshällan. Den senare var drygt sju år gammal. Avståndet från märkplatsen var 9400 km. Av de två återfynden från Sydafrika så var det ena en årsunge som märktes i slutet av juni på Små-Tihällan och som avlästes 132 dagar senare i Kap-provinsen, 10 607 km från märkplatsen. Den andra var drygt sex år gammal och märkt på Hattgrund och kontrollerades på Bird Island, Kap-provinsen 10 659 km från märkplatsen (1).

Åtta återfynd av **skratmmås** gjordes, fyra från England och lika många från Holland. En av Englandsfåglarna blev troligen dödad av en pilgrimsfalk, ytterligare en var funnen död medan alla övriga avlästes i fält (2).

Även **fiskmås** gav ett återfynd från England. En fågel märkt på Gammelsten, Rogsta 2002 avlästes på samma ställe i York både i januari 2005 och i mars 2006. Avståndet från märkningsplatsen var 1351 km (3).

De senaste årens märkning av **storskarv** gav som resultat fem återfynd. En unge som märktes på Sandreveln, Hudiksvall i juli 2005 hittades skadad så långt bort som i Tunisien i början av november samma år. Avståndet till fyndplatsen var 2802 km. En annan skarv, märkt dagen innan den förra, hittades död i februari 2006 i Rudolstadt, Tyskland. Dödsorsaken kunde inte fastställas men inget fågelinfluensavirus kunde dock påträffas enligt den undersökning som en veterinär gjorde. Ytterligare ett återfynd kom från Tyskland. En fågel märkt på Gråhäll hittades död vid de Östfrisiska öarna bra precis ett år efter märkningen. Slutligen ett fynd från Holland

där en ungfågel, märkt på Storhällan, Jättendal, blev ett offer för trafikdöden (4).

Återfynd av tättingar är ju betydligt ovanligare än för vitfåglar. Men en **svartvit flugsnappare** som märktes i en holk i Håstabyn den 25/6 2006 kontrollerades av en ringmärkare i Tarragona, Spanien den femte september. Flugsnapparen hade då flugit 2582 km (5).

En **gråsiska** av rasen cabaret ringmärktes på Reffelmansviken den 23/9 i fjol. Endast 11 dagar senare fastnade den på nytt i ett nät, nu på Haparanda Sandskär knappt 54 mil från oss (6).

En **ormvråk** märkt som en av tre ungar i en kull Bjästa, Bergsjö 1998 hittades nyligen död i Skovby, Jylland i slutet av februari 2006. Den var på väg på sin åttonde flyttning norrut då den inte kom längre (7).

Nio återfynd av **havstrut** inkom under året. Bland annat två från Danmark, ett från Holland och tre från Göteborgs hamn (8).

Kontroller

Under året gjordes 24 kontroller av sex arter av fågar ringmärkta av andra märkare. Som vanligt dominerade avlästa **havsörnar** vid åtel med 18 avläsningar. Av dessa var fyra märkta i Finska Lappland, fyra i Uppland, fyra i Vasa län, Finland, två på Åland, två i Västerbotten, en i Norbotten och en i Åbo, Finland (A).

Även en **kungsörn** märkt i Finska Lappland kunde avläsas på åtel (B). Också en **ormvråk** besökte en åtel och den var märkt i Björneborg, Finland (C). En **duvhök** märkt i Östra Karup, Halland 2002 hittades död under en kraftledning vid Hålsjö, Näsvisen i april 2006 (D).

Två **knölsvanar** avlästes vid Håstaholmen. Båda var ringmärkta på Själland, Danmark den ena år 1992 och den andra år 2000 (E). Slutligen så häckade en **skratmmås**, märkt i Dalsland, Sverige, på Vitörarna, Gnarp (F).

Art	Pull	Flygg	RMV	Summa
Storskarv	125			125
Gråhäger	9			9
Ejder		1		1
Fiskgjuse	4			4
Ormvråk	3			3
Sparvhök		1	1	1
Tornfalk	66	1		67
Storspov	1			1
Tofsvipa	1			1
Roskarl	3			3
Labb	3			3
Skrattmåås	272			272
Fiskmåås	127			127
Gråtrut	242			242
Silltrut	854			854
Havstrut	20			20
Fisktärna	109			109
Silvertärna	273			273
Tobisgrissla	30			30
Tordmule	132	1		133
Kattuggla	7			7
Pärluggla		1		1
Tornseglare	3	1		4
Gråspett		1		1
Ladusvala	5	1	1	6
Ängspiplärka		7	7	7
Trädpiplärka		8	8	8
Sädesärsla	5	7	7	12
Gulärsla		1	1	1
Järnsparv		68	68	68
Rödhake		19	19	19
Blåhake		23	23	23
Rödstjärt	12	2	2	14
Drillsnäppa		1		1
Buskskvätta		1	1	1
Björktrast	2			2
Rödvingetrast		1	1	1
Koltrast		6	2	6

Art	Pull	Flygg	RMV	Summa
Taltrast	8	1	1	9
Trädgårdssångare		57	57	57
Svarthätta		29	29	29
Ärtsångare		17	17	17
Törnsångare		16	16	16
Sävsångare		8	8	8
Härmsångare		1	1	1
Rörsångare		23	23	23
Kärrsångare		1	1	1
Lövsångare		215	215	215
Gransångare		54	54	54
Grönsångare		1	1	1
Svartvit flugsnappare	155	7	7	162
Grå flugsnappare		3	3	3
Talgoxe	5	94	81	99
Svartmes		2		2
Blåmes	20	97	95	117
Talltita		2	2	2
Nötväcka		3		3
Törnskata		2	2	2
Kaja	3			3
Korp		4		4
Stare	118			118
Pilfink		11	10	11
Bofink		21	18	21
Bergfink		42	35	42
Gråsiska		506	499	506
Snösiska		10	10	10
Steglits		30	30	30
Grönfink		229	224	229
Grönsiska		51	46	51
Hämpling		1	1	1
Domherre		15	5	15
Rosenfink		8	8	8
Sävspurv		34	34	34
Gulspurv		23	16	23
Summa	2617	1766	1691	4383

Återfyndskarta 2

- 2 Skrattmås
- 3 Fiskmås
- 4 Storskarv
- 5 Svartvit flugsnappare
- 6 Gråsiska
- 7 Ormvråk
- 8 Havstrut
- A Havsörn
- B Kungsörn
- C Ormvråk
- D Duvhök
- E Knölsvan
- F Skrattmås

Erik framför renvaktarstugan "Ripbo". Foto: Sigvard Carlsson.

Fåglar i Jämtlandsfjällen

Sigvard Carlsson

LARS GÖRANS SPÄNNANDE OCH FINA skildringar från fjällvärlden, och inte minst de utsökta fotografierna, har väckt minnen från 60- och 70-talet då jag själv strövade omkring och letade fjällfåglar.

Uppmuntrad av Karin, som undrade om jag inte kunde skriva något om fågelskådning från "förr i tiden", hon vet tydligen att jag tillhör en gammal god årgång (noga räknat -28), som kan ha ett och annat att berätta. Så varför inte.

Framför mig ligger en dagbok från 1967

och där kan jag läsa om Erik Udds och min resa till Bunnerfjällen i Jämtland.

Kanske kan en skildring från denna resa sporra någon nyfiken fågelskådare att tillbringa några dagar i dessa vidunderliga fågelmarker.

Vintern -67 läste jag en bok av folkskolläraren Carl Persson, som handlade om fåglar i jämtlandsfjällen. Han berättar om dagar i fjället då dimman stod tät som en vägg och rädslan och olusten kom över honom. Men så fick han höra fågelsång i dimman.

Det var en snösparv som sjöng och genast blev han gladare – han var inte ensam. Han skriver också om en vandring på Sylfjället i sällskap med Erik Rosenberg, då de stötte upp en skärnsnäppa och hittade boet. Fyndet fyllde dem med sådan glädje att de förlät vädergudarna, som gett dem kyla och regn en hel vecka.

Det här pratade Erik Udd och jag om, när vi inventerade våra marker på våren, och vi bestämde då att åka till jämtlandsfjällen.

Avresan skedde på självaste midsommarafton, hur nu detta var möjligt med tanke på familjen. Men tydligen var sämjan god för frugan hjälpte till att packa och hon kom med två gummimadrasser och påstod att dom var bra att ha, för det var knöligt och kallt att ligga på bara marken. Efter stor tvekan stuvade jag ner madrasserna i ryggsäcken, som var av den gamla rymliga typen, stor som en mjölsäck och tung. En exakt likadan hade Erik och han skröt med att den var från 40-talet, ett arv från tiden när han var med fjälljägarna. Erik fick också hjälp med packningen av sin syster Margit, som påstod att ”ska ni ut i skogen så måste ni ha mat med er.” Hon stuvade ner en påse potatis, en bytta smör, tunnbröd och hemgjorda köttbullar. Grunden var nu lagd för tunga ryggsäckar.

Klockan 12 på dagen startade vi från Via och klockan 6 på kvällen var vi framme vid Handöls täljstensfabrik, där vi parkerade bilen. Meningen var att vi skulle följa Handölsälven några kilometer och sedan ta av mot Bunnarsjöarna, som ligger vid foten av Bunnerfjället, som är 1500 meter högt. Fjället ligger cirka en mil från älven.

Nu hade vi tur för samerna hade byggt en väg utefter älven till Tjallingens sameby. Den vägen tog vi och vandringen var lätt trots våra överlastade och baktunga ryggsäckar, som dunkade mot ryggslutet.

Vi började fågelskådandet omedelbart och hade häckande fjällvråk på en klippa vid

Handölsforsen. Fåglarna kvittrade och sjöng: det var drillsnäppor, gulärlor, gråsiskor, sävsparvar, träd- och ängspioplärkor och till och med göken hälsade oss välkommen.

När vi lämnade vägen gick det tyngre och vi stannade vid en bäck och slog upp tältet, och nu skulle luftmadrasserna få göra rätt för sig. Jag somnade innan huvudet nådde ryggsäcken, som var min huvudkudde. När jag vaknade sken solen och Erik satt redan vaken och väntade på mej.

– Hur har natten varit, frågade jag.

– Punktering, svarade Erik och pekade på sin platta madrass.

Luften hade gått ur madrassen och han hade legat på kalla golvet och sa ingenting.

Nu hade vi sett på kartan att det skulle finnas en renvaktarstuga i björkskogen och den letade vi rätt på. Den var ledig frånsett en större rättfamilj, som tagit den i besittning. Ostädad var den, men det fanns tak och fönster och två britsar med renfällar. Där hade vi ett huvudkvarter för en hel vecka.

Första dagen ägnade vi åt rekognisering av vårt fjällområde. Rätt snart kom vi underfund med att vi kommit till ett fågelparadis. Inom en mils avstånd hade vi inte mindre än sex olika fågelbiotoper. Längst ner fanns älven och strandremsan fram till vägen. Därefter ett stort myrområde där snäppor och spovar spelade. Där kunde vi för första gången se och höra småspoven i sitt rätta element. Som tredje område björkskogen, där vi hade vårt kvarter. Det var sångarnas tillhåll med blåhaken som vår främsta favorit. Vi kunde räkna till fem sjungande hanner och en hade sitt revir intill stugan. Från stugan hade vi en stigning på 300 meter med raviner, hyllor och avsatser, som var ett kärt tillhåll för trastar. Vi såg skynten av en ringtrast och den skulle vi senare studera närmare.

Nästa område var platån med den kala tundran med bara dvärgbjörk och videsnår.

Ringtrast i Lappland sommaren 2004: Foto: Lars Göran Lindström.

Det var ett stort område, 8 km långt och 4 km brett. Det lovade gott för framtiden. Häckande fjällpipare stod på önskelistan. Platån sträckte sig till Bunnarsjöarna med alla sina överraskningar.

Slutligen en sjätte biotop: det alpina högfjället med snösparvar, fjällripor och kanske någon flygande rovfågel.

Här hade vi fullt arbete i fyra dagar. Men nu skulle vi titta närmare på stugan. Efter en städning såg den inbjudande ut, men spisen fungerade inte. Den rök in värre än en kolmila och vi måste leka skorstensfejare en stund. Röken skrämde bort myggen men tyvärr inte rättorna som dansade på bordet och kröp på fjällarna hela natten. Vår mat måste vi hänga upp i taket.

Nästa dag krånglade vi oss upp för ravinerna och hade turen att gå rakt på en häckande ringtrast. Där låg de fyra grönaktiga äggen med bruna fläckar i ett bo väl gömt

under en klippa. Vi lämnade snabbt boet och satte oss på avstånd och njöt av utsikten och fåglarnas närvaro. Längre bort sågs ytterligare ett par, som förmodligen hade bo.

Så var vi uppe på platån och satte oss att vila vid ett stenröse. Plötsligt kom fyra snäppor och landade framför oss. De var helt orädda och jag citerar ur dagboken: ”En snäppa tittar fram 4 meter från oss, den är gråbrun med fläckig rygg och sidor. Den har låga ben (smutsgula), har gul näbb cirka 3-4 cm och är mörk genom ögat. Större än en kärnsnäppa. Det måste vara en skärnsnäppa. Det är fyra stycken och dom är inte rädda. Vi har dom nu på en meters avstånd. Vilken syn för en fågelskådare. Resan är räddad. Fryser om fingrarna men humöret är det bästa”. Upprymda och glada fortsatte vi vår vandring och nu gällde det fjällpiparen. Vi repeterade kännetecknen och så delade vi på oss med 50 meters lucka. Efter ett tag

vinkade Erik och jag skyndade till honom. ”Är det den här vi letar”, sa han och pekade på en färggrann pipare. Jag blev alldeles vild av glädje, men Erik sa lugnt och sakligt: ”Den har fina fjädrar”. Fågeln spelade skadad och då visste vi att boet fanns i närheten, och under en tuva låg det tre mörkfläckiga ägg.

Endast en fågelskådare vet hur vi kände oss då, och som på vingar flög vi över tundran ner mot Bunnarsjöarna. Där mötte oss nya överraskningar som några simsnäppor, sjungande alfåglar och spelande bergänder, silvertärnor och fiskmåsar och till vår häpnad några större strandpipare, som bevakade sina revir med sång. Ljungpipare följde oss var vi gick och ett par fjällabbar talade om att vi inte var välkomna.

Vandringen runt sjön tog sin tid och vi måste övernatta i en enkel lappkoja. Först nästa dag besteg vi V Bunnerstöten. Där mötte oss en ny värld med snö, klippor och stup. Mellan stenarna kilade fjällripor och i luften sjöng snösparvar precis som på Carl Perssons tid. Men vi hade tur med vädret

och på avstånd kunde vi spana in en flygande kungsörn, fjällvråkar och en tornfalk, som hade vägen förbi.

Nu var halva veckan förbrukad och resten av dagarna ägnade vi åt björkskogen och inte minst myren. Myren dominerades av småspoven, grön- och rödbenan och en högröstad gluttsnäppa, som försökte överrösta rödbenan. I en liten tjärn häckade smålommen. Vart vi vände oss fanns det liv och rörelse och fågelsång.

Veckans facit blev över 50 arter. Det hade blivit fler om vi hade haft en bättre utrustning, men dagens litteratur och tuber fanns inte då. Rosenberg i all ära, men bilderna kunde varit bättre.

Tidigt den 29 juni var vi klara för avfärd. Jag slutar med några ord ur dagboken: ”Mesarna är lättare nu och det är skönt. Stugan är ruggig, men har varit en bra bostad ändå. Säger farväl åt mössen dom rara. Erik är halt och har ont i skallen men sjunger som en fågel ändå: Nu axlar jag min mara och till flickorna vi fara ”.

Fjällpipare i Lappland sommaren 2005: Foto: Lars Göran Lindström.

Ringmärkta gråsiskor

i Hudiksvall

Kenneth Karelius, Lars Göran Lindström

Gråsiskan är den art, tillsammans med lövsångare, som har märkts i flest antal under de år som ringmärkningen pågått. Vissa år har stora mängder gråsiska passerat oss medan andra år har nästan ingen gråsiska blivit märkt. Här följer en sammanställning av ringmärkningen av gråsiska samt de återfynd av arten som gjorts.

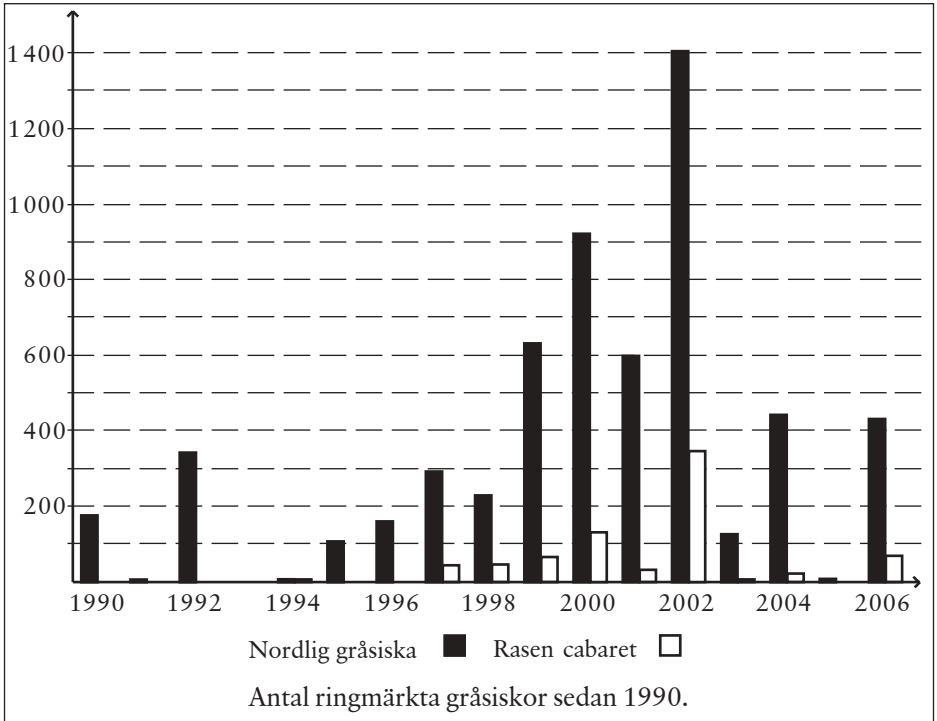
GRÅSISKAN HAR EN CIRKUMPOLÄR utbredning och förekommer på alla nordliga kontinenter. I Europa finns den också på Island men även på Brittiska öarna och i Alperna där den sydliga rasen cabaret häckar.

I Sverige finns gråsiskan främst som häckfågel i våra fjäll, i fjällbjörkskogen och i de nordliga barrskogarna. Under de senaste

årtiondena har dock den sydliga rasen expanderat norrut och den häckar nu lokalt i sydvästra Sverige.

Flyttning och övervintring

Gråsiskorna är helt beroende av tillgången på björkfrön och rättar sina eventuella flyttningsrörelser efter dessa. Det innebär

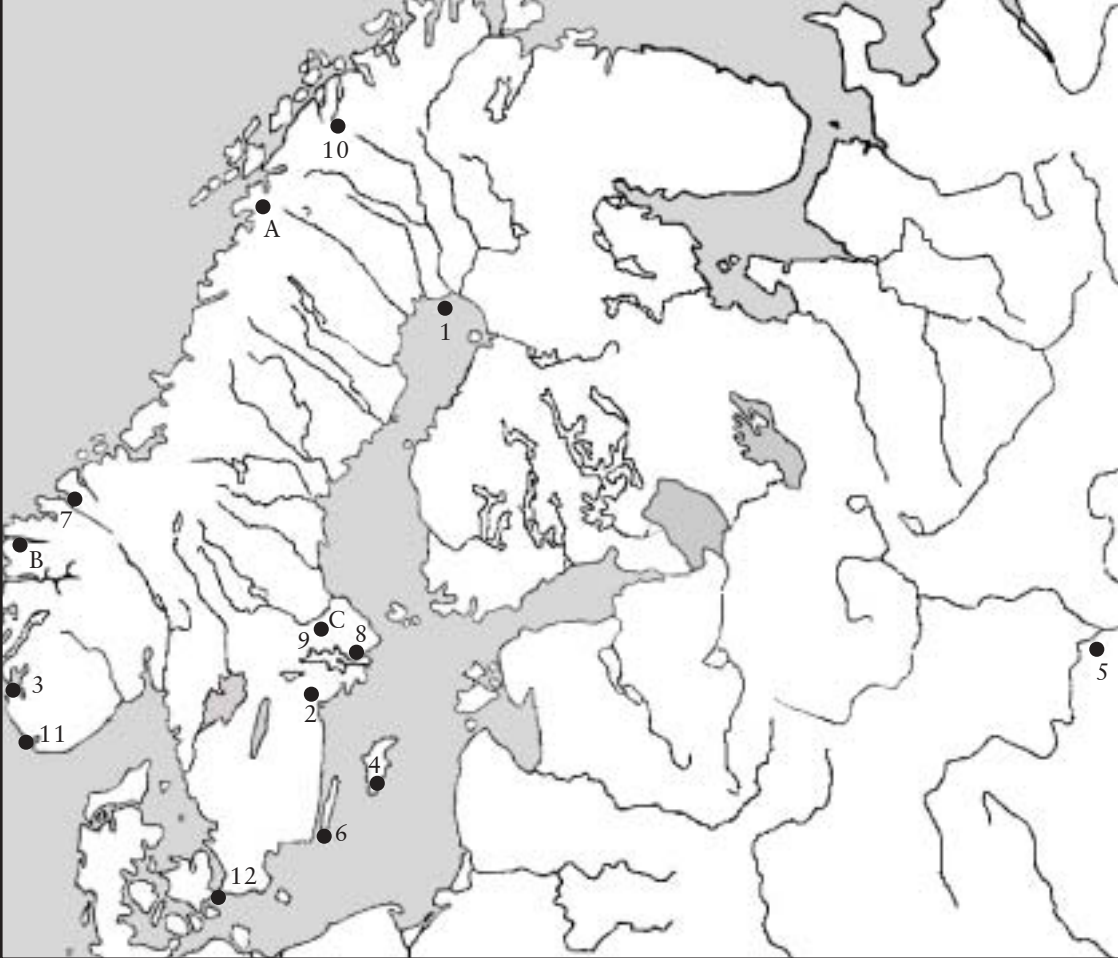
att de vissa år kan övervintra långt norrut, medan de vissa höstar kan ge sig iväg i stort antal (mest i oktober) och uppträda invasionsartat söderut. Vandringsarna kan även ske vintertid. Flyttningarna kan utsträckas till Mellaneuropa.

Ringmärkning

Under åren har 6748 gråsiskor märkts därav 802 av rasen cabaret. Rekordåret 2002 ringmärktes hela 1758 siskor och den högsta dagssiffran är från 13/10 samma år då 619 stycken försågs med ring. Denna dag så plockades siskor ur näten från att det började ljusna till att det började skymma. Antalet nät som var uppsatta minskades hela tiden under dagen annars så hade vi inte hunnit med att plocka alla fåglar som hade fastnat i näten.

Återfynd

Totalt har det inkommit tolv återfynd och dessutom har det skett tre kontroller av siskor märkta på annan plats. Fyra av fynden var av rasen cabaret (1, 2, 4 och 9). Alla återfynd utom två har gällt fåglar som kontrollerats av andra ringmärkare. På den spridda återfyndsbilden ser man att gråsiskan inte flyttar i någon bestämd riktning utan stryker omkring på sin jakt efter björkfrön. Anmärkningsvärt är att hela sex av återfynden (2, 3, 4, 5, 6 och 7) märktes den 12 oktober 2002. Denna dag märktes visserligen drygt 300 siskor men det är ändå otroligt att hälften av alla återfynd kommer från samma dag. Återfynd 11 och 12 märktes efter varandra samma dag i oktober 1998 (de fick ringnumren BM 44442 och BM 44443) men återfanns på helt olika platser.

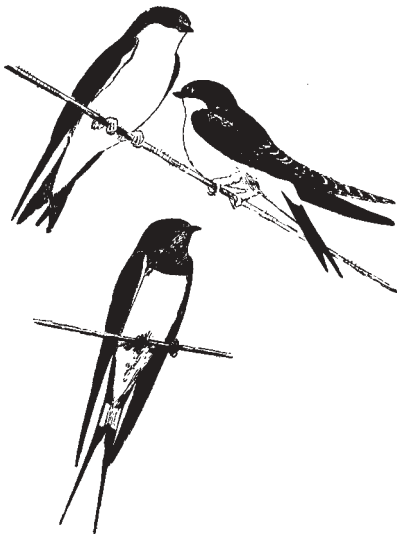

- 1 Haparanda Sandskär. Avstånd: 539 km.
Tid: 11 dagar.
- 2 Nyköping, Södermanland.
Avstånd: 330 km. Tid: 2 år 87 dagar.
- 3 Utsira, Rogaland, Norge.
Avstånd: 719 km. Tid: 1 år 203 dagar.
- 4 Faludden, Gotland. Avstånd: 529 km.
Tid: 1 år 356 dagar.
- 5 Gorkiy, Ryssland. Avstånd: 1 639 km.
Tid: 1 år 112 dagar.
- 6 Ottenby, Öland. Avstånd: 614 km.
Tid: 1 år 14 dagar.
- 7 Oksvoll, Sör-Trøndelag, Norge.
Avstånd: 445 km. Tid: 241 dagar.
- 8 Vallentuna, Uppland. Avstånd: 248 km.
Tid: 153 dagar.

- 9 Östervåla, Uppland. Avstånd: 171 km.
Tid: 66 dagar.
- 10 Dividalen, Tromsø, Norge.
Avstånd: 791 km. Tid: 1 år 319 dagar.
- 11 Klepp, Rogaland, Norge.
Avstånd: 711 km. Tid: 149 dagar.
- 12 Falsterbo, Skåne. Avstånd: 746 km.
Tid: 1 år 20 dagar.

Kontroller

- A Bodö, Nordland, Norge.
Avstånd: 632 km. Tid: 1 år 79 dagar.
- B Giske, Møre og Romsdal, Norge.
Avstånd: 577 km. Tid: 58 dagar.
- C Östervåla, Uppland. Avstånd: 171 km.
Tid: 214 dagar.

Fåglars flyttning

så trodde man förr

Taget ur: SVENSKA FÅGLARS FLYTTNING
av EINAR LÖNNBERG 1935.

Bearbetat av Mats Sundkvist

ATT FÅGLARS FLYTTNING VÄCKT SÄRSKILD stor uppmärksamhet hos människan har utan tvivel flera olika orsaker. Flera arter uppehålla sig i människornas omgivning, så att de dagligen kunna iakttagas. Då deras bortflyttning om hösten ofta sker så hastigt, att det liknar ett gåtfullt försvinnande, måste detta väcka undran. Och de om våren ånyo lika plötsligt uppenbara sig. Detta gäller huvudsakligen de smärre arterna som ofta flyttar nattetid, under det att en del större såsom tranor och gäss med flera ådraga sig uppmärksamhet under sin färd genom rymden. Det torde sålunda vara lätt att förstå, varför fåglarnas flyttning sedan urminnes tider varit föremål

för naturfolkens undran och fått en stor betydelse i deras föreställningsvärld. De lärde sig att i flyttfåglarnas periodiska och i stort sett ganska regelbundna avfärd och återkomst se ett samband med årstidernas växlingar. Sålunda blevo fåglarna för dem likom en levande almanacka, efter vilken de ordnade sin hushållning och livsföring. Perser och araber sägas ha rättat sin tidsindelning till viss mån efter fåglarnas uppträdande. Från senare tider omtalar Wetmore några intressanta exempel av liknande art från några amerikanska naturfolk. Chippeway-indianerna och några andra stammar, från de nordliga prärierna, trodde att en blåfågel, av trastfamiljen, förde med sig sommaren till dem i sin blåa fjäderskrud. Enligt samma forskare kalla eskimåerna vid nedre Yukonfloden en tidsperiod omfattande senare delen av mars och första dagarna i april fåglarnas ankomst. Följande tid heter hos dem Gässens ankomst.

Även hos oss äro ju än i dag vissa fåglar vårens budbärare. I Skåne har vipan på vissa ställen denna heder. Lärkan och staren betraktas ju i stora delar av vårt land på samma sätt, men i övre Norrland var kråkans ankomst förr ett säkert tecken att våren stod för dörren. Sädesärlan ses med glädje, ty då hon kommer är det vår. När svalorna visa sig och göken hörs gala, räknar man ju nästan, att sommaren börjat.

Då såsom nämnts fåglarnas periodiska uppträdande nära nog i alla tempererade länder varit föremål för människans uppmärksamhet, torde det vara lämpligt att se till, huru detta tyddes vid olika tider. Det må börjas med Aristoteles, som kallas för naturforskningens fader, all den stund vi ej äga äldre urkunder på detta område i behåll än hans Historia om djuren. I 12:te kapitlet av 8:nde boken talar han om djurens behov av skydd mot värme och köld. Det säges ej uttryckligen att detta gäller fåglarna, men det framgår av följande. ”En del av dem finna

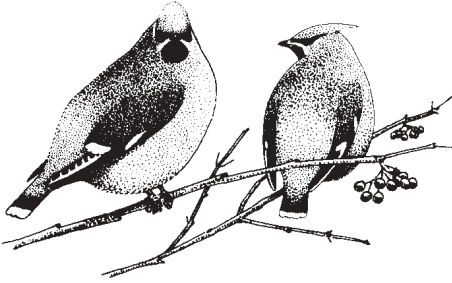
skydd i sina hemvist, men andra vandra, så att de efter höstdagjämningen från Ponms och de kallare trakterna fly undan den annalkande vintern, men efter vårdagjämningen draga de från de varmare trakterna till de kallare, fruktande solens glöd. Och visserligen gör en del ej så långa flyttningar, men andra som tranorna företaga vidsträckta resor. De vandra från de skytiska slätterna till sumpmarkerna ovanför Egypten, från vilka Nilen flödar. Och pelikaneerna flyga från floden Strymon (Struma) till Istros (nedre Donau) där de häcka. Han (Aristoteles) omnämner helt avvikande uppgifter om många andra fåglar. Han säger: ”Många fåglar gömma sig och alla flyga ej bort till varmare länder, som man tror, utan några som Glador och Svalor: som i närheten ha länder med (om vintern) samma klimat som det, där de vistas (om sommaren) vandra dit, men äro sådana trakter avlägsna, så gömma de sig”. Både stork och koltrast, turturduva och lärka gömma sig. Även trassten och staren gömma sig. Av de krokloiga gömmer sig Gladan några få dagar samt även Ugglan. Orsaken till att Aristoteles trodde att vissa fåglar gömde sig, var den, att man funnit svalor utan fjädrar i hål i murar, även glador på samma ställen, där man sett dem flyga ut, vid den tid de åter börja visa sig.

Ur Olavus Magnus verk ”Historia de gentibus septentrionalibus”. Han skriver om fåglarna. Några äro flyttfåglar såsom storkar och svanar. Om svalorna förklarar han: Fastän personer, som skrivit om mångahanda naturförhållanden, ha omtalat, att svalorna byta om uppehållsort det vill säga draga till varmare länder, då det så smått börjar arta sig till vinter, så händer det icke förty ofta att fiskare i de nordiska vattnen råka draga upp svalor, som bilda en hopgyttrad massa. Detta skulle hända, då de draga vinternot, och det illustreras till och med genom en bild av två män landande en not full med fisk och svalor! Dessa uppdragna svalor, berättar han

vidare, kunna, när de förts inomhus och ”tinat upp av värmen, flyga omkring”. De dö dock snart, emedan de kommit för tidigt! Olaus Magnus skildrar även, hur det går till, då svalorna bege sig till vintervilan. Man har lagt märke till att svalorna, då de slagit ned i vassen ”efter att ha sjungit en ljuvlig sång på detta sätt sänka sig ned och att de efter vårens ankomst helt fridfullt flyga ut ur vassen och uppsöka sina gamla bon eller med den ivriga omsorg som är Etern medfödd, bygga nya”. En liknande uppfattning levde kvar, trots sin orimlighet, till mycket sen tid. Ett sekel senare skrev Fr. Willunghby (död 1672) ”Varhän svalorna flytta eller varest de gömma sig under vintern. därom äro de, som skrivit i naturalhistoria, ej eniga. Det är dock troligare, att de flytta till varmare länder. Willunghby vågade sålunda ej fullt bryta med de gamla auktorerna.

Ytterligare ett sekel hade förrunnit, då Linné uppträdde såsom nydanare inom biologien. Ur Linnés föreläsningar vid Uppsala universitet 1748 citeras följande ”Rovfåglarne flytta en del från oss över vintern, men en del blir kvar. Sjöfåglarne måste merendels bort, snäpporna till en del. Hönsen fara mest allesammans från oss. Sparvarne som äta korn, bliva kvar, men de som äta insekter, måste bort. Således veta vi något generellt, men speciellt för var och en veta vi ganska litet, exempelvis Storkar hava blivit funne på havsbotten, fast de tillika med tranorna tusentals komma till Egypten, då floden Nilus efter sitt flöde torkar. Lärkan veta vi intet, om hon flyttar, eller om hon håller sig under stenar över vintern, efter hon så bittida om våren kommer fram. Svalorna sägas allmänt ligga på havsbotten, som och äro observerat, men vilketdera species veta vi ej. Stararne flytta till Italien, men att de fara till Amerika synes otroligt, utan synes som de där finnas äro infödda”

Slutligen uppmanade Linné sina åhörare att själva söka lösa dessa problem, ty: ”Kunde någon finna flera rön i denna sak, och giva in till Kongl. Wettenskaps Academien, vore det lystert för vår nation och ljus för vetenskapen”.

Nyårsexkursionen

2007-01-01

Karin Svensson

ALDRIG TIDIGARE HAR FÖRUTSÄTTNINGARNA inför nyårsexkursionen varit så bra! Den ovanligt milda hösten och vintern i kombination med att hela havet, även små inre vikar, var isfritt hade gjort att fåglar som normalt skulle ha flyttat fortfarande fanns kvar. Veckorna före exkursionen sågs till exempel sothöna och vigg vid Malgrynnan, kungsfiskare i Iggesund och sädesärla i Norrbo. Smådopping fanns i Dressviken och vi hade full koll på vid vilka fågelbord bofink, bergfink och koltrast fanns. Det gällande artrekordet skulle alltså slås med god marginal.

Men....som ni säkert kommer ihåg var vädret på nyårsdagen inte det allra bästa för fågelskådning. Klockan 08.00, precis samtidigt som exkursionen startade, började det regna, ett regn som sedan höll i sig fram till eftermiddagen. Kikare och glasögon immade igen och vi åtta exkursionsdeltagare som trotsade regnet var ganska blöta redan efter en timme. Regnet gjorde också att de flesta vägarna blev glashala, vi kunde alltså inte ta oss fram till alla ställen vi tänkt oss.

Arträkningen började som vanligt vid Lillfjärden, med grågås och gräsand. Därefter åkte vi till Malgrynnan. Efter mycket om och men fick vi till slut se två sothönor, men tyvärr inga vigg. På väg mot Iggesund gjorde vi ett stopp vid Dellåkvärn, där det fanns strömstare och sidensvans. Vid olika fågelbord inne i Iggesund lyckades vi hitta både bo- och bergfink, snösiska och steglits. Kungsfiskaren ute på Skälön fick dock vara ifred, vägen dit var glashal och vi fick vända.

Vid turkduvorna i Sanna hade vi tur. Duvorna kan ibland vara svåra att hitta och man kan få leta ganska länge innan man hittar dem. Men i år slapp vi leta, precis när vi svängde in vid Sanna flög en turkduva över vägen och landade i en hög tall.

Från Sanna vidare mot Stocka och Strömsbruk via Kyrksjön i Harmånger, där det fanns både sångsvan och knölsvan. I Stocka såg vi inte mindre än fyra koltrastar och ett trettio-tal grönsiskor vid ett fågelbord. Här dök också dagens mest oväntade art upp, i en liten flock med björkrast fanns också en rödvingetrast. En art som är riktigt ovanlig vintertid. Ute vid Rönnskär kunde flera sjöfågelarter räknas in, såsom ejder, storskrake, tobisgrissla och havstrut. Vid Skutbryggan i Strömsbruk hittade vi genast en salskrake, också den en lite halvovanlig ”första januari art”. Aktiviteten på mesar och småfåglar inne i skogen var lika med noll på grund av regnet. Men tack vare Lars-Göran fixade det sig. Han spelade upp fåglarnas läten på sin mp3-spelare, och snabbt lockades tofsmes, svartmes, trädkrypare och kungsfågel fram. Som extra bonus fick vi också njuta av en flock med cirka trettio stjärtmesar som kom förbi. Stjärtmesarna var helt klart dagens gulligaste fåglar och en av dagens roligaste observationer.

Nu var det hög tid att åka till Dressviken för att titta på smådoppingen. Men hur mycket vi än letade kunde vi inte hitta den lilla doppingen. Riktigt tråkigt, inte minst med

tanke på att dagen därpå sågs smådoppingen där igen. Inte heller vid Storsand hittade vi någon ny art. Dagens sista lokal att besöka var Kuggören. Där blev det två nya arter, alfågel och en sparvuggla som Mats vislade fram precis i skymningen. Totalt sågs 49 olika

arter under dagen. Alltså inget nytt rekord, men ändå ett mycket bra resultat med tanke på det urusla vädret. Man kan ju bara spekulera i hur många arter vi skulle ha sett om vädret varit bra, jag tror på minst 55.

Rekordfamilj vid Nylandet?

I början av september 2006 observerades en tranfamilj vid Nylandet med tre stycken ungar. De fem tranorna, två adulta och tre ungar, höll tydligt ihop som en familj och var kvar vid Nylandet ända fram till slutet av september. Att ett tranpar får tre ungar är mycket, mycket ovanligt och därför rapporterade vi våra observationer till Svenska trangruppen. Från trangruppen fick vi också veta lite fakta: Det finns inget bevis på tre flygga ungar från samma kull någonsin i Sverige. Det finns dock observationer av tranpar med tre flygga ungar från olika rast-

platser. Då anser man dock att det rör sig om adoptioner av en eller två ungar från en annan kull. Hittills finns bara en enda rapport om att ett tranpar med tre egna ungar, den rapporten är från Tyskland.

Hur det var med tranfamiljen vid Nylandet kommer vi aldrig med säkerhet att få veta. Under den tid som familjen observerades fanns det inga andra tranor vid Nylandet. Om tranparet skulle ha adopterat en unge borde det rimligen ha skett på någon annan lokal. Det roligaste vore förstås att de tre ungarna verkligen kom från en och samma kull.

Fortsättning från sidan 3. Av en del andra rariteter som sågs under hösten kan nämnas brunglada i Hög, smådopping i Tunasjön, svartkråka vid Sanna samt skärnsnäppa och svart rödstjärt vid Kuggören.

Vid kusten sågs flera sibiriska tättingar. Det började med taigasångare på Gran den 19 september (första fyndet av arten i Nordanstigs kommun). Sedan sågs ytterligare två taigasångare, en på Hölick samt en nära Malgrynnan. En ung mindre flugsnappare vid Hölick följdes av ytterligare en på Bålsön. Slutligen dök det upp en kungsfågel-sångare vid Hölick.

En någorlunda bra period för sjöfågelsträck inträffade i månadsskiftet september-oktober då några hundra prutgäss och skapligt med simänder passerade. Bärätande fåglar var denna höst ytterst fåtaliga. Det som såg ut som en bra säsong för rönnbär inledningsvis slutade med mestadels bärtomma

trädd. Sannolikt hade frukten torkat bort under sommaren. Bara några enstaka tallbitar noterades och sidensvansflockarna var högst ett hundratal.

Vädermässigt var hösten mild och regnrik ända fram till sista dagarna i oktober så ett kraftigt snöoväder inträffade. Det visade sig dock bli den enda snöperioden under resten av året. Sista delen av året blev extremt mild. Faktum är att från perioden 15 november till nyårsdagen så var temperaturen över det normala samtliga dagar. Det milda vädret gynnade förstås en del arter, även om man hade kunnat förvänta sig fler intressanta fynd. Gärdsmyg sågs lite här och var under hela december. Kungsfiskaren som höll till vid Skälön, Iggesund i fjol vinter återkom i november och ett gäng sothönor fanns vid Malgrynnan året ut. Året avslutades med en smådopping vid Dressviken, kanske samma individ som för två år sedan.

Stare vid Lillfjärden maj 2005. Foto: Lars G Lindström.

Från den första Nattvakan

Det första numret av Nattvakan utkom hösten 1987. Jag tänkte att det skulle vara roligt, nu när vi står inför 20-års jubileumet, att ta med ett utdrag från HFK:s premiärnummet: Som synes nedan var aktiviteten god redan på den tiden och en imponerande mängd fåglar sågs.

DEN GÅNGNA VERKSAMHETEN

1987-03-16, Ugglor

Den traditionsenliga uggleutflykten blev traditionsenligt inställd på ganska dåligt väder. Det var synd eftersom en hel del ugglor tycks ha varit i farten, framför allt pärluggla och slaguggla, både dagarna innan och efter, för första gången på tre år. De knappt tio entusiasterna som dök upp hade ändå som vanligt

en trevlig och lärorik kväll med ugglesång på band och ivriga studier i böckerna och av uppstoppade demonstrationsexemplar.

1987-03-28, Hackspettar

Den här exkursionen startade med de allra sämsta förutsättningar. Det var snöblandat regn och lite blåsigt när vi träffades klockan 05.00 på Möljen. Trots allt gav vi oss ut på

Vinterhämspling. Söderhamn maj 2006. Lars G Lindström.

Hornslandet. På Hölick studerade vi en flock gråsiskor i sällskap med en misstänkt snösiska. Isen låg så långt man kunde se i det dimmiga vädret. På väg mot Kuggörarna såg vi de första bofinkarna för året vid vägkanten. Vid framkomsten till Hällkrok stannade vi till vid asp-allen. Här var det full aktivitet på hackspettarna, större hackspett och gråspett, som även sjöng sitt något vecka, fallande klyklykly: Uppvärmda av detta fortsatte vi till Kuggörarna. Förgäves sökte vi efter öppet vatten till havs. Långt ute på isen kurade dock några trutar i väntan på varmare väder och vi styrde kosan mot Hudiksvall nöjda med dagens upplevelser.

1987-04-11, Hackspettar

Sex tappra skådare ger sig klockan 05.00 ut på Hornslandet för att leta hackspettar. Vädret är fint och skidföret suveränt. Skaren är hård som asfalt. Särskilt många hackspettar bjuder inte Hornslandet på den här morgonen men ett par gråspettar lyckas vi i alla fall locka till oss. Vid fiket på Lotstornsberget ser vi starar, storskrakar, dubbeltrast och is, is...

1987-04-25, Hornslandet

Strålände vårsol mötte de tio entusiaster som med förstärkning i form av två Söderhamnsskådare tagit sig ut till Hornslandet denna april morgon. Förväntningarna var nog lite högt uppskrivade då vi visste att massor av sjöfågel hade samlats längs södra Hornslandskusten i den nordliga vinden dagarna innan och både pilgrimsfalk och havsörn hade obsats.

Drivisen hade drivit ytterligare en bit längre ut än dagen innan men hundratals sjöfåglar låg fortfarande kvar, mest ejder. Mycket småskrak och knipa, en del storskrak, några bläsänder, krickor, alfåglar och en svarthakedopping sågs. Dessutom passerade en flock misstänkta vinterhämsplingar. Därefter begav vi oss till Kuggörarna och medan en kallfront tornade upp sina bymoln passerade ett dussin storskarvar och ett par stenfalkar medan en häger kämpade mot nordanvinden över havet. Fem tobisgrisslor sågs tillsammans med ett knappt hundratal ejdrar. De riktiga rariteterna, som borde varit här, saknades dock. (Dagarna efter sågs här svart rödstjärt och ringtrast.)

1987-06-05, Runde

Årets höjdpunkt blev resan till Norge, som lockade till sig tolv fågel- och naturintresserade personer. I två minibussar lämnade vi Hudiksvall vid middagstiden med siktet inställt på Runde, Norges sydligaste fågelberg beläget i Atlanten några mil sydväst om Ålesund.

Efter övernattnings i Fokstumyra, ett mycket fint fågelreservat alldeles på gränsen till Dovrefjällsmassivet, fortsatte vi resan tidigt på lördagsmorgonen. Det var en märklig upplevelse att lämna vår vintern i Fokstumyra för att någon halvtimme senare möta sommaren i den gudomligt vackra Romsdalen.

Efter en tur med färja och passage över

tre broar var vi så småningom ute på den allra sista ön som är Runde.

Som en borg reser sig ön ur havet och överallt ser man fåglar framför allt tretåiga måsar. Det lär finnas 400 000 av dem på ön. Från campingplatsen, belägen på öns norra sida vid foten av "fjället", såg vi varje dag fiskande havssulor, en oförglömlig syn!

Orsaken att så många fåglar trivs på Runde är öns konstruktion. Med sina lodräta väggar, uppåt 300 meter höga, erbjuds sådana arter som kryckjor, stormfåglar, grisslor, lunnefåglar, havssulor, tordmular med mera de bästa betingelser för häckning. Våra speciella favoriter under Rundevistelsen blev nog ändå de 300 000 lunnefågeln som uppehåller sig på ön. Med hjärtat i halsgropen låg vi fastklamrade vid öns sydbranter och studerade de nästan överkliga fåglarna när de kom inflygande till sina bohålor. På denna fantastiska ö såg vi också storlabb, jagande pilgrimsfalk (dagligen), havsörn, ringtrast, vinterhämling, prutgåås och mycket mer.

En båttur runt ön där vi kom i verklig närkontakt med fåglarna blev avslutningen på en spännande, trevlig och lärorik resa.

1987-06-13, Nattsångare

Den mycket sena och kalla försommaren gjorde att siktet inte var högt ställt denna kväll. Dock hade några trevliga nattsångare varit i farten kvällarna innan och ett drygt halvdussin klubbmedlemmar med tillskott av en Sundsvallsskådare dök upp. Först besöktes fågeltornet vid Tunsjön där en hornuggla jagade och några tranor tycktes vara på väg mot söder!

Därefter avlyssnades vattenralloch rörsångare vid Mikjenäset söder om Forsa. Den kornknarr som spelat dagarna innan (liksom förra året) hade dock inte kommit igång. Näktergalen i Utнас lyckades nätt och jämnt pressa fram ett par toner i kylan. Den tidigare hörda gräshoppssångaren vid Nansta kunde dock avnjutas av samtliga deltagare innan de flesta fann för gott att vända hemåt. Några fortsatte dock lyssnandet och nu hade kornknarren vaknat liksom ytterligare en näktergal vid Mikje. Alldeles söder härom sågs minst en, eventuellt två nattsjärrehanar på vägen med ögonen lysande röda i strålkastarskenet. Således en inte helt hopplös kväll trots vädret.

Fågelskådande sädesärta fotograferad av Göran Brodin.

Smaka fågel

En sparvhök sällade sig till horden av fågelskådare i Lunan Bay i Skottland och åt upp den sällsynta rostgumpsvala som skådarna samlats för att skåda.

Saxat ur DN 16/11-06.

Drillsnäppa, Soppippsjön, maj 2006.. Foto: Lars G Lindström.

Program

vår–höst

Samling där inte annat anges är alltid vid Lillfjärdens utfodringsplats.

Ugglexkursion

2/3

Tid: 19.00
Samling: Gnarps skolas parkering
Ansvarig: Lars Norman, 0652-206 61

Månskensvandring med förhoppningsvis ugglelyssning tillsammans med Nordanstigs naturskyddsförening. Medtag fika och korv för grillning.

Ugglexkursion

6/3

Tid: 19.00
Ansvarig: Mats Sundkvist, 0650-16729

Ugglelyssningen är som vanligt ett lotteri. Men kanske vi drar en vinstlott i år för att redan nu i januari har det hörts spelande pärluggla i Hälsingland. Beställ lugnt väder Mats.

Årsmöte 13/3

Tid: 18.30
Plats: Räddningstjänsten

Sedvanliga årsmötesförhandlingar. Mats Axbrink visar bilder och håller föredrag om en fågelresa till Spanien. Fågelklubben bjuder på fika.

Fågelholkstillverkning 2/4

Tid: 18.00
Plats: Slöjdsalen, Backens skola i Harmånger
Anmälan: Torsten Hansson, 0652-320 51

Även i år så kan man vara med och bidra till att bostadsmarknaden för vissa tättingar är god. Anmäl ditt intresse i förtid till Torsten.

Orrlek april-maj

Bokning: Sven Norman, 0652-204 18

På en myr i Gnarp kan orrarna och deras spel studeras på nära håll från en koja med plats för två personer.

Tisdagsexkursioner 10/4, 17/4, 24/4, 1/5, 8/5, 15/5

Tid: 17.30
Ansvariga:

10/4 Kristina Sjöström, 0650-74 30 47
17/4 Mats Sundkvist, 0650-167 29
24/4 Karin Svensson, 0650-175 37
1/5 L G Lindström, 0650-141 21
8/5 Mats Åberg, 0650-946 84
15/5 Stig Sjödin, 0650-307 12

Kanske årets trevligaste programpunkt. Flyttfåglarna kommer och med dem våren. Tänk bara på att få höra den första tranflocken ropa och se den första sädesärlan för året.

Fågelskådningens dag 13/5

Tid: 08.00
Plats: Fågeltornet i Tunasjön
Ansvarig: Sven Carlberg, 0650-59 52 89

Över hela landet samlas fågelintresserade på olika fågellokaler. Som vanligt så träffas vi i fågeltornet i Tunasjön.

Ornskarpen 24/5

Tid: 18.00
Samling: Reningsverket i Strömsbruk
Ansvarig: Ragnar Svensson, 0652-320 29

Fågelvandring i det natursköna området längs Harmångersån, fram till havet.

Tjejskådning

26/5

Tid: 07.00
Ansvarig: Karin Svensson, 0650-175 37

Ingen vet var det bär hän denna ljuva försommardag. Årskryssen spelar nog inte så stor roll utan trevlig samvaro är nummer ett på dagslistan. Enda könsdiskriminerande exkursionen under året.

Gran

2-3/6

Anmälan: Karin Svensson, 0650-175 37

Vi gör ännu en utflykt till Hälsinglands pärla, Gran, denna gång med en övernattnig. Antalet platser är som vanligt begränsat så det gäller att så snabbt som möjligt anmäla sitt intresse till Karin.

Nattsångare

15/6

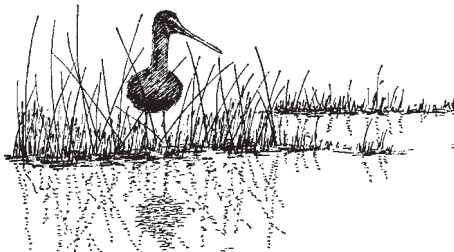
Tid: 21.30
Ansvarig: Mats Axbrink, 0650-963 87

Flodsångare i en ljun försommarnatt mmm.

Ledskär

11/8

Tid: 06.00
Anmälan: L G Lindström, 0650-141 21

Ledskär är en av Upplands bästa fågellokaler. Fågelklubben gör en dagsutflykt till denna pärla av fågellokaler belägen i nordöstra Uppland. Vi förväntar oss att få se en mängd olika fågelarter och om vi har tur kanske någon raritet. Anmälan måste ske i förtid till Lars Görän.

Gåsräkning

4/9

Tid: 17.30
Ansvarig: L G Lindström, 0650-141 21

Förutom att räkna alla gäss vi ser så tittar vi naturligtvis på alla andra fåglar också.

World Bird Watch Day

6/10

Tid: 07.00
Ansvarig: Mats Sundkvist, 0650-167 29

Vi samlas vid Lillfjärden för avfärd mot Hornslandet och alla dess fågelarter.

